

KNNV-reis • 4 - 8 maart 2003

Lac du Der

Chantecoq

2003

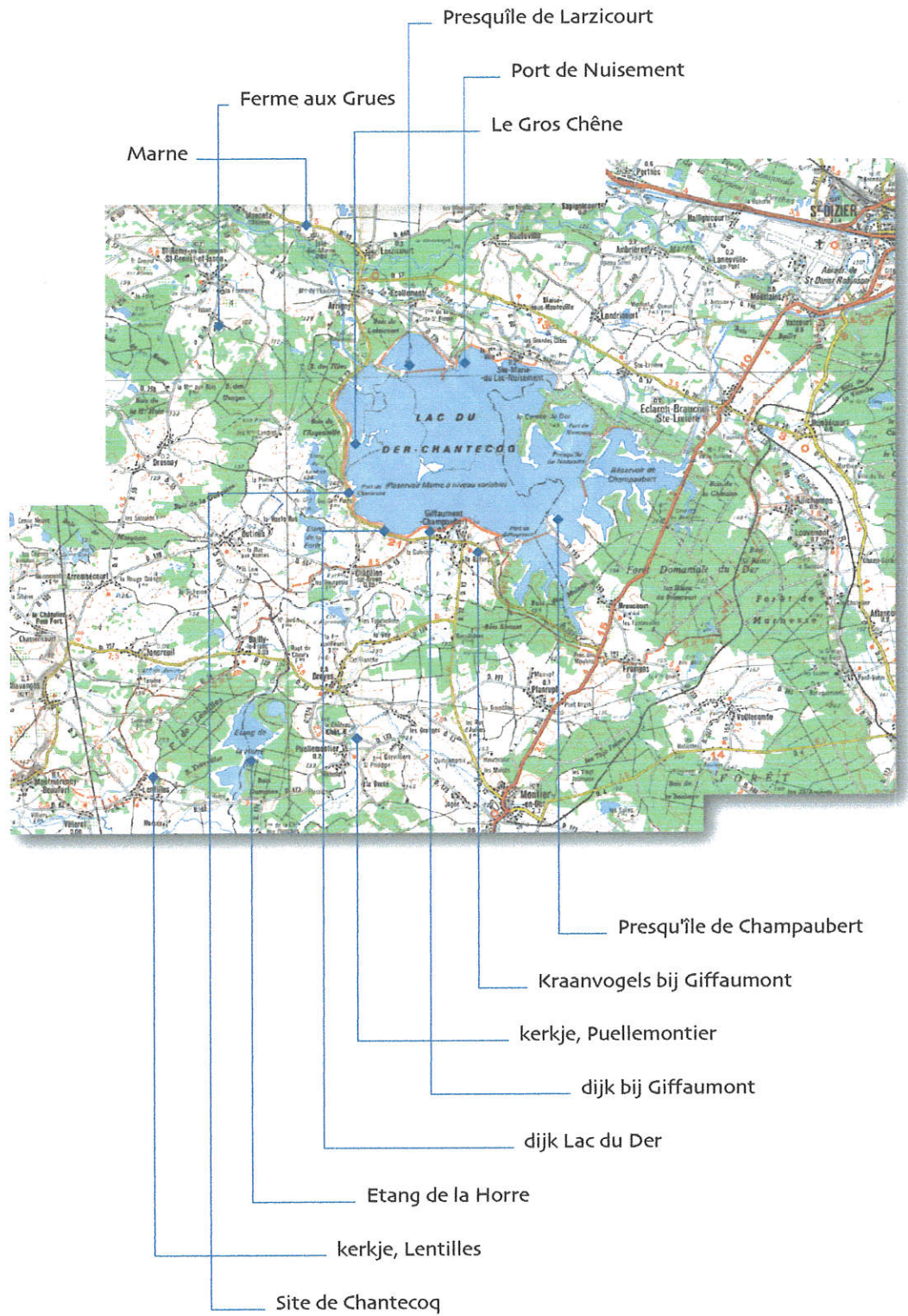

Région du Lac en perspective à vue de grus cendré

KNNV-reis naar het Lac du Der Chantecoq 4 maart – 8 maart 2003

inhoud	bezochte plaatsen	2
	dagverslagen van de deelnemers	
	dinsdag 4 maart	3
	woensdag 5 maart	4
	donderdag 6 maart	6
	vrijdag 7 maart	8
	zaterdag 8 maart	10
	vogelwaarnemingen	11
	deelnemers	13

Bezochte plaatsen

Dinsdag 4 maart

programma Heenreis Eindhoven – Giffaumont-Champaubert.
Wandeling van Giffaumont naar het meer.

dagverslag De wekker gaat vroeg af, want we zullen om half tien met een busje vertrekken vanuit Eindhoven. Met de bus naar het station. Daar kom ik veel te vroeg aan en neem nog gezellig een kopje koffie. Dan blijkt dat de treinen weer eens onregelmatig rijden. Er zijn problemen met de sneltreinen. Gelukkig dat ik vroeg ben en de stoptrein kan nemen. Ik kom nog net op tijd in Eindhoven aan. We vertrekken daar om vijf over half tien.

let Jammer het weer is niet erg mooi, onderweg begint het zelfs te regenen. De tocht gaat via de A2 langs Maastricht. Bij de grens gaat de weg over in A25. Ik vind het altijd weer leuk om de verandering in cultuur zo duidelijk te zien. De manier waarop de huizen gebouwd zijn, de verkeersborden enz. De A25 leidt ons door Luik (Liège). Al het verkeer dwars door Luik, waarna de weg A26 wordt. Na Sougné Remouchamps nemen we de N87. Een prachtige route door de Ardennen. Op een heel mooi plekje wordt geluncht. Het regent daar net niet meer. En dan... onze eerste kraanvogels. Ze komen overvliegen op weg naar het noorden. Vliegenvlug geteld door een van ons: dertig. Dus de reis is niet voor niets. Niet dat we nu naar huis kunnen. We hopen wel op meer.

Dan ben ik de route even bijster, maar uiteindelijk komen we bij Verdun en via Barle-Duc en St. Dizier, waar we nog wat dwalen, bij Lac du Der aan. We logeren in hotel "Le Cheval Blanc" in het plaatsje Giffaumont Champaubert. Daar worden de kamers verdeeld. We frissen ons wat op en nemen een kijkje bij het meer. Dan weer kraanvogels, ver weg aan de overkant dalen ze neer. We besluiten de volgende morgen vroeg naar die plek te gaan om de kraanvogels wakker te zien worden en weg te zien vliegen. Er worden nog meer vogels in het meer gezien. Als het donker wordt gaan we weer terug naar het hotel. Daar genieten we van een drankje en van het heerlijke diner.

Slaaptrek van Kraanvogels
bij het Lac du Der - Chantecoq

Woensdag 5 maart

programma Dijk Lac du Der. Rondrit ten westen van het Lac.
Ferme aux Grues.

dagverslag

Gay

Om zes uur gaat het wekkertje van Els en zonder al te veel gekreun en gesteun kruipen we uit bed en in de kleren.

Buiten is het pikdonker en in de nog heersende stilte klinkt het starten en wegrijden van ons busje wel erg luid, maar niets roert zich nog.

We rijden naar het tweede uitkijkpunt aan het meer ('route sur digue') en parkeren daar. Het "cru cru" van de kraanvogels is duidelijk in de verte te horen, maar veel is er in de langzaam inzettende ochtendschemering niet te zien, of het moet een dwergvleermuis zijn, die over onze hoofden fladdert. Maar geleidelijk zwelt het geroep van de kraanvogels aan en we zien dan steeds meer groepen opstijgen en westwaarts wegvliegen naar het achterland om te fourageren.

Het is bijna acht uur en het ontbijt lokt, dus we klimmen in de bus, maar helaas, ondanks herhaalde pogingen weigert die te starten. Een eindje verderop staat een rood busje met vogelaars, ook Hollanders, maar ons verzoek ons aan te slepen kunnen ze niet inwilligen, want evenmin als wij hebben ze een sleepkabel. Er zit niets anders op dan de garage te bellen en gelukkig heeft Anneke een mobiele telefoon bij zich, dus dat is geen probleem. Wachtend op de auto van de garage lopen Els en ik mee met de leider van de andere groep die iets bijzonders wil tonen. Langs beide kanten van de autoweg is over een lengte van zeker een halve kilometer een strook zwart plastic vastgezet. Aan de buitenzijde daarvan staat om de tien meter een ingegraven plastic emmer, de bovenzijde op maaiveldhoogte. Alle padden die uit het aanpalende bos komen en de weg willen oversteken op weg naar het meer om zich voort te planten, worden door de plastic strook tegengehouden. Op zoek naar een uitweg lopen ze dan langs het plastic en kukelen dan in de ingegraven emmers. Om de emmer heenlopen kan niet, want bij elke emmer is een gootje gegraven tussen de emmer en de diepe greppel. Slim!! Tot onze verrassing zitten de emmers vol met padden, kikkers en salamanders.

De vogelaars gaan verder, maar even later komen een stel Fransen – jachtopzieners o.i.d. en een bioloog – die met het monnikenwerk beginnen van alle amfibieën te tellen, op naam te brengen en het geslacht vast te stellen. Zij vertellen dat elke ochtend gedurende drie en een halve maand te doen. Wat een dagtaak! Het is leuk en leerzaam te zien hoe ze de beestjes determineren. Veel padden zitten in de emmers al gepaard op elkaar. Als je met je vinger de rug van het mannetje aanraakt

Bruine kikker

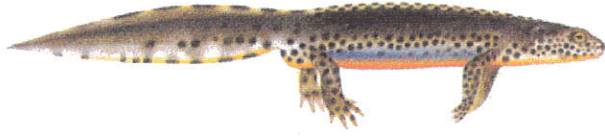

maakt hij een blazend geluid, bedoeld om concurrerende mannetjes af te schrikken. Het gewone geluid dat de padden in de emmers produceren lijkt op een stel in de verte roepende meerkoeten. Van de kikkers zijn er verschillende soorten, van de salamanders ook.

Voor zover ik kan zien zijn de padden van de gewone soort (bufo bufo). De kikkers zijn verschillend. Ik zie de mannen de buiken van de kikkers aandachtig bekijken op kleur en tekening, ook de lengte van de achterpoten wordt soms gemeten door die langs hun snuit uit te strekken. Hier bij mij thuis, waar ik dit verslagje schrijf, heb ik er een gidsje bijgenomen en probeer uit te vinden wat de verschillen tussen de soorten kikkers kunnen zijn geweest. In ieder geval zijn er veel gewone bruine kikkers bij (rana temporaria). Vermoedelijk zijn de bruine kikkers met de opvallend lichte buiken en blauwgroene keel heidekikkers (rana arvalis). Van de groene kikker (rana esculenta) zijn er ook wat exemplaren. Opvallend is dat sommige kikkers op naam worden gebracht door hun achterpootjes langs de snuit naar voren te trekken. Volgens mijn boekje is er ook een bruine kikker in dat gebied (rana dalmatina), die herkenbaar is door zijn extreem lange

achterpoten die, uitgestrekt, met de hielen tot voorbij de spits van de snuit komen, in tegenstelling tot die van de andere bruine kikkers. Wellicht zijn daar ook wat van in de emmers gevangen, maar zeker weten doe ik het niet.

Van de salamanders zijn er veel kleine watersalamanders (triturus vulgaris).

De mannetjes zijn herkenbaar aan de grove vlekken op de buik. De vrouwtjes hebben veel kleinere stippen. En dan, heel mooi om te zien, de alpenwatersalamander (*triturus alpestris*), of triton alpestre, zoals de Fransen hem noemen. Het vrouwtje is groot en dik, zwart en met een feloranje buik. Het mannetje is kleiner, met een klein kammetje op zijn rug met lichte stipjes. Het is een feest om al die mooie beestjes te zien. Dankzij de inzet van dat stel natuurminnende Fransen worden ze niet doodgereden maar na het tellen netjes overgezet. In de toekomst zal op die plaats een paddenoversteektunnel komen. Inmiddels is de automonteur gekomen en heeft de bus weer aan de praat gekregen. Enfin, om tien uur zitten wij, vrouwen, aan een verlaat ontbijt, terwijl de drie mannen, voorzien van een groot stuk stokbrood met dikke ham belegd, nog naar de garage moeten voor nadere inspectie. In afwachting van hun terugkeer gaan wij de dijk over en scharrelen wat langs het riet, de kijkers in aanslag. Er vliegen wat rietgorzen rond, maar ze laten zich moeilijk in de kijker vangen. Om twaalf uur is de bus terug en we rijden het achterland in op zoek naar de fourageerplaatsen van de kraanvogels. Het is een rustige omgeving, glooiend met veel omgeploegde akkers en stoppelvelden waar mais heeft gestaan. De dorpjes zijn uitgestorven. De huizen zijn volgens de vakwerkmethode gebouwd en de oude kerkjes hebben klokkentorens bedekt met zwarte leisteen. Een daarvan bezichtigen we van binnen. Kraanvogels zien we echter niet, zelfs niet vanuit de speciaal daarvoor gebouwde uitkijktoren. Wel wat roofpieten en een klapekster. Op andere plaatsen zien we wel veel ander leuks, zoals dodaars, pijlstaart, nonnetje, zwarte roodstaart, grijze kiekendief. Om de slaaptrek te zien gaan we terug naar het grote meer, en daar komen de kraanvogels, in lange slierten. Een schitterend gezicht. Als het koud begint te worden keren we terug naar het hotel. Na ons opgefrist te hebben installeren we ons beneden voor een aperitief. Lekker rode wijn met, tot ons genoegen, heerlijke huisgemaakte hartige soesjes. Mmmmm! Daarna volgt de overheerlijke avondmaaltijd: romige groentesoep (of salade op verzoek), rundvlees met gebakken tomaat en hartige gefrituurde aardappelpartjes, fromage frais en als dessert mousse au chocolat. Omdat we het gerucht hebben gehoord dat er een kerkuil is gesignaleerd vlakbij, en misschien ook wel een ransuil, gaan we na de maaltijd naar buiten. En inderdaad, in een bosje hoor ik even later een griezelig sissend gekrijs, als van een heks. Ook later in bed hoor ik door het slaapkamerraam de kerkuil nog een keer zij angstaanjagende geluid maken.

Wat een dag! Deze reis kan wat mij betreft niet meer stuk.

boven: Alpenwatersalamander
onder: bij de Ferme aux Grues

Donderdag 6 maart

programma Observatiehut Presqu'île de Champaubert. Wandeling langs de Marne bij Arrigny. Port de Nuisement.

dagverslag Het was mistig en regenachtig guur weer. De kraanvogels vlogen drie kwartier later dan voorgaande dagen over.

Nico We lieten onze thermoskannen vullen met warm water. Een stel Fransen dachten dat het koffie of thee was voor algemeen gebruik. Grote hilariteit toen ze uit let's kan water schonken.

Vanwege het weer gingen naar de vogelhut in het zuidoosten van Lac du Der op Presqu'île de Champaubert. Daar zagen we de eerste en enige boerenzwaluw en een geheel lichte (witachtige) fuut (*podiceps cristatus*).

Het bleef regenachtig, winderig koud. Toich maar even om het kerkje gelopen aan het eind van de landtong. Het kerkje is het enige gebouw dat rest van het ondergelopen dorpje. We zagen er de zwarte wouw. Bij de bus uit de wind koffie gedronken met heerlijke door Martien gemaakte tulband.

We gingen naar Montier en Der inkopen doen in de Intermarché en ook tanken. Terug naar Giffaumont via de D12 om Anneke in het hotel af te zetten, ze ging niet mee wandelen.

En wat zagen we in een weiland rechts vlakbij? Wel 200 kraanvogels foeragerend. We hebben ze uitgebreid kunnen bekijken. Uiteindelijk vlogen ze in groepjes weg, dan weer eens hier, dan weer eens daar een groepje.

We hebben gegeten aan de westkant van het meer iets ten noorden van Port

Chantecoq, waar we de vorige avond zoals ook nu beverratten zagen. Ook waren er behalve de smieten en wintertalingen ook nog twee mannetjes en een vrouwtje grote zaagbek.

We gingen wandelen langs de Marne en het klaarde op. De temperatuur werd aangenamer. Het was een mooie wandeling met schitterende belichting. Martien zag tot tweemaal toe een ijsvogel.

Een pottenbakkerij werd bezocht (verkoopafdeling). Iet hield zich vast aan de deurstijl om achterin te kunnen stappen en iemand die voor zat de deur dicht! Iet had de tegenwoordigheid van geest om te roepen 'doe open' maar haar vingers waren toch bekneld geraakt. Zij naar binnen onder de koude kraan, maar die was die was eerst nog warm want de leiding liep door de bakkerij. Gelukkig niets gebroken of uit de kom.

Vervolgens naar Presqu'île de Nuisement. Op de dijk een grote lijster. Verder grote groepen kraanvogels die naar hun overnachtingsplaatsen op de eilanden in het meer vlogen. Windstil en schitterende belichting. Ze vlogen vlak over het water zodat je de schaduwen zag. Verder veel kokmeeuwen, wilde zwanen, brilduikers en roodborsttapuiten. Het was een mooie avond en een vogelrijke dag.

Marne

Vrijdag 7 maart

programma Presqu'île de Larzicourt, Lentilles, Puellemontier, Etang de la Horre, Site Chantecoq

dagverslag

Anneke

Het is om 7 uur al redelijk licht buiten. De lichte vorst heeft alles een wit laagje gegeven. De zon schijnt als we om 9 uur, na 't ontbijt vertrekken, maar het is fris, met sluierbewolking.

Het plan is op zoek te gaan naar de zeearend. Op de plaats waar een dag tevoren door anderen de zeearend gezien is (ten noord-westen van het merengebied).

Onderweg zien we de graspieper als nieuw geziene en er volgen nog meer waarnemingen die als een verrassing zijn.

Achterin het busje zie je de hoofden van rechts naar links gaan en soms wordt stoppen geroepen, waar Martien gehoor aan geeft. De plaats waar we ons installeren is aan het meer op een rustige plek, met een aantal gekapte bomen, waarvan de stronken als zetels dienen. In de verte, aan de horizon is een gespreide

bomenpartij. Een grote dode eik, dan een boogje van ca 5 bomen –met reigerkolonie– en dan enkele losse bomen als ronde silhouetten.

Daarvoor liggen enkele zandbankjes, waar nog tot 9.30 uur een aantal kraanvogels staan en verderop staan er nog meer, welke vandaag uitzonderlijk laat vertrekken, om ongeveer 10 uur pas. In een vrij lage ronde boomkruin wordt na enige discussie de zeearend waargenomen. Het duidelijkst blijkt dat als er een tijd later gewaarschuwd wordt: oppassen! hij draait zich om (de telescopen, er staan er 2 opgesteld, worden nauwlettend bewaakt).

En inderdaad, de zeearend verlaat zijn post om even later terug te keren met 'een knobbel onder z'n tenen', zoals iemand het noemt (Gay). De zeearend verorbert z'n vis. Maar weer kijken, door de telescopen en de verrekijkers. Ondertussen wordt een andere roofvogel, ook in 't rijtje bomen aan de horizon, waargenomen, welke kleiner

Presqu'île de Larzicourt

is met veel wit, en welke waarschijnlijk een visarend is.

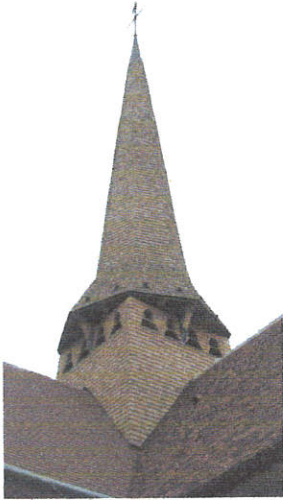
Zeker drie kwartier heeft iemand (Gay) de telescoop bewaakt, om te kunnen waarschuwen bij het opnieuw verlaten van z'n post en dus het vliegpatroon te kunnen bekijken. "Je zult zien als ik 2 minuten niet kijk is hij weg". En inderdaad zo gebeurde het ook. Na al die tijd zo goed opgelet te hebben, werd even het boek bestudeerd en ... weg zeearend. (Heeft dat met loslaten te maken?).

Op die plaats, voor de middag hebben we genoten van koffie, thee, water en weer van het door Martien gebakken krentenbrood.

's Middags na 12 uur zijn we verder gereden om op een andere plaats aan 't water te picknicken. In het open veld zien we die dag opvallend veel reeën. De eerste groep 5, een mannetje en vier vrouwtjes wordt beweerd. Daarna nog groepjes van twee, drie, twee en nog meer.

We kunnen, 'mogen' die middag twee kerkjes bekijken. De église de St Jacques et St Philippe, historisch monument, is wegens restauratie gesloten. Het is een prachtig bouwwerk.

Aan het meer zien we aan watervogels: de smient, krakeend, wintertaling heel duidelijk de mooie kleuren aan zijn hoofd, de tafeleend en kuifeend. In de boom zitten twee grote zilverreigers en de wulp aan de waterkant. Het ijsvogeltje, helaas,

boven: Puellémontier
rechts: Lentilles
onder: op Presqu'île de Larzicourt

helaas door mij niet goed gezien en door Martien voor de vijfde keer... We hebben nog een kwartier tot 14.30 uur doodstil gestaan om te kijken of hij terug kwam, maar helaas het was niet meer dan een flits. De grote knobbelzwaan, komt vriendelijk en heel nieuwsgierig op twee meter afstand. Er wordt nog een pad gevolgd, maar 't was alleen maar een 'modderpad'. Dus geen bijzondere waarnemingen. In Puellémontier zien we de église du XVIe siècle. Deze wordt gerestaureerd en ziet er bijzonder uit. Ze zijn het dak aan 't vernieuwen met nieuwe blank houten 'pannen' bedekking. Dit ziet er nogal tegenstrijdig uit. Zo'n oud kerkje en dan dat nieuwe blanke hout! Het is open maar er ligt overal bouw materiaal. Op de terugweg stoppen we bij een vogel-observatiepost. Iedereen heeft erg zijn best gedaan om de appelvink voor me te zoeken/ vinden. Bedankt! Dat is niet gelukt. Daarvoor is een andere wens vervuld nl. de gele kwikstaart. Die hebben we gezien vanuit de observatiehut. En dat is 't mooie, de een krijgt een kik van de zeearend of visarend en de ander van de gele kwikstaart! Dit was de laatste hele dag van de kraanvogelreis, welke 's avonds weer afgesloten werd met een luxe, heerlijk diner! Dag.

Zaterdag 8 maart

programma Terugreis via Argonne

dagverslag Giffaumont Champaubert, hotel 'Le Cheval blanc'.

Tine

We moeten eraan geloven, dit is ons vertrek van het Lac de Der. Na wat gesteggel aan de balie over persoonlijke rekeningen, snel geregeld door Martien, zijn we op tijd voor het ontbijt en kunnen we onze jarige Nico toezingen. Het busje wordt weer vakkundig volgestouwd en een Nederlandse mevrouw neemt nog de obligate groepsfoto voor het hotel. Zodoende zien we een schoorsteenveger aan de overkant al druk bezig met het herstellen van de schade van een schoorsteenbrandje de vorige avond.

Om 9.15 vertrekken we met zonnig weer naar Argonne, een streek langs de Meuse. We rijden noordwaarts via St. Dizier en Bar le Duc (over het Marne-Rijnkanaal) naar les Charmontois en de etangs de Belval, in ongeveer anderhalf uur. Onderweg zien we gelukkig nog een vlucht kraanvogels. Nico gaat brood voor de picknick kopen, hij blijft vrij lang weg, maar wij weten dan ook nog niet, dat hij bij de koffie op heerlijke broodjes zal trakteren. Inmiddels ontpopt Els zich als een geroutineerde interviewer, want we horen van Dick een interessant verhaal over het leven van hem en zijn vrouw op een boerderij met o.a. schapen in de buurt van Limoges. Intussen zit Anneke knus in haar hoekje bij het raam.

Bij twee meertjes nog een laatste picknick en komen we gelukkig te weten wat het verkleurde geheimzinnige ronde plakje van het is. Geen rijstwafel, geen frans kaasje, maar een rondje piepschuim ter extra isolatie van haar thermosfles. We zien nog een zeer lichte buizerd, wat eenden en links hinniken enkele dodaarsjes. Dan zorgen groepen kraanvogels voor een ware apotheose. Ze vlogen, gebruik makend van de thermiek, al trompetterend in cirkels naar boven tot ze in de juiste baan kwamen en weer geordend zeilend richting noordoosten verdwenen. Tenslotte staan we nog stil bij de zoveelste buizerd op een paaltje, maar deze is zo dichtbij dat we zijn tekening heel goed zien en bovendien getuige kunnen zijn van het verorberen van een kikker. De pootjes geven wat problemen. Maar als alles binnen is zit hij nog een poosje te spijsverteren. Tenslotte verlaat een dikke straal in een sierlijke bocht zijn onderlichaam en is hij weer in staat verder te vliegen.

Verder gaat het weer, maar in Vouziers haalt Gay ons over om nog een laatste kerk te bezoeken. Deze blijkt tijdens de eerste wereldoorlog te zijn verwoest (we zijn in de streek van Verdun) en gedeeltelijk gerestaureerd. Toch is het voorportaal nog imposant ondanks het feit dat de hoofden van de beelden ontbreken. Maar de gargouilles steken nog steeds hun nekken uit om het overvloedige dakwater uit hun koppen te spuwen. In de kerk wacht ons een verrassing. Aan de voorkant, boven in

Vouziers

de apsis, zijn in 1970 schitterende, non figuratieve in blauwen uitgevoerde glas in lood ramen aangebracht. Ze zijn vervaardigd door de in Reims werkende glazenier Marcq, een tijdgenoot van Chagall.

Nico heeft intussen voor een poosje het stuur over genomen en we kruisen de Semois, komen België binnen, maken een sanitair stop en rijden via Luik langs de Maas. In de hoogste delen van de Ardennen liggen nog plakjes sneeuw. Een voor een worden de kijkers opgeborgen, dat wil zeggen dat we de stal ruiken.

Tegen zes uur zijn we bij het station van Eindhoven, waar de vrouw van Dick hem al staat op te wachten. Na een hartelijk afscheid gaat ieder zijns weegs per auto of trein.

Mensen, dit was maar vijf dagen uit en thuis maar het lijken er veel meer! De opzet is gelukt: kraanvogels hebben we gehoord en gezien in alle standen en vluchtformaties. Dan zijn er nog veel eenden, zangvogels, roofvogels en reptielen de revue gepasseerd en niet te vergeten de maretakken. De stemming was goed, zo ook het hotel en de weergoden waren ons welgezind. Ons Oppermaatje heeft ons met zachte hand geleid en ons de mooiste plekjes laten zien.

Kortom: het is een onvergetelijke reis geworden.

Slaaptrek van Kraanvogels,
Lac du Der - Chantecoq

"Die Kraniche des Ibycus"

In het aloude Griekenland was kennelijk juist weer vrede uitgebroken, want Schiller verhaalt van ophanden zijnde gezangen en wagenspelen. Grote groepen mensen van diverse Griekse stammen gaan dan naar de landengte van Korinthe (presque Ile de Corinthe!). De krijger Ibycus wil echter regelrecht naar huis en begint zijn voettocht door de bossen. Er is geen mens te zien, maar hoog boven zijn hoofd trompetteren zwermen kraanvogels die naar het zuiden vliegen. "Gegroet" roept hij hen vrolijk toe "Boven zee waren jullie ook vaak mijn begeleiders, mijn lot lijkt op dat van jullie". Plotseling wordt hij overvallen door twee rovers die hem zwaar gewond achterlaten. Hij riep tevergeefs om hulp, zijn laatste smeekbeden schreeuwde hij naar de overtrekkende kraanvogels, en stierf.

Toen men zijn lijk ontdekte was men bedroefd en kwaad en men zwoer op wraak. Maar hoe kon men zijn moordenaars ontdekken die natuurlijk allang tussen het feestende volk waren verdwenen.

Zoals gebruikelijk liepen de mensen zingend en dansend om het theater met zijn hoge trappen. Dan roept iemand, die op een bovenste trede staat luid: "Sie dah, sie da, Timotheus: die Kraniche des Ibicus!". En luid trompetterend komt een grote vlucht kraanvogels overvliegen. Weldra gaat het van mond tot mond: "Die mannen moeten dan de moordenaars van onze vriend Ibycus zijn!". Dankzij de kraanvogels worden de mannen voor het gerecht gesleept en veroordeeld.

Schiller, Friedrich von 1759-1805 "Die Kraniche des Ibycus", ballade 1797 (in Gotisch schrift).

Waarnemingen: vogels

verklaring van de cijfers
op de volgende bladzijde

Dodaars	4	bijna zomerkleed, meest gehoord
Fuut	6	een albino bij Champaubert
Aalscholver	7	
Grote Zilverreiger	5	de meeste bij Etang d'Outines
Blauwe Reiger	5	
Knobbelzwaan	6	
Kleine Zwaan	4	bij Nuisement
Wilde Zwaan	2	bij Nuisement
Kolgans	6	meest op heenweg
Grauwe Gans	7	
Nijlgans	3	onderweg
Bergeend	1	
Smient	7	
Krakeend	5	
Wintertaling	7	
Wilde Eend	7	
Pijlstaart	5	
Slobeend	5	
Tafeleend	7	
Kuifeend	7	
Brilduiker	2	bij Nuisement
Nonnetje	4	Outines
Grote Zaagbek	4	
Zwarte Wouw	1	bij Champaubert
Zeearend	3	juvenielen, niet in 'de eik', maar in de omgeving
Blauwe Kiekendief	4	
Sperwer	3	
Buizerd	6	
Visarend	1	omgeving van 'de eik'
Torenavalk	5	
Fazant	1	
Waterhoen	3	
Meerkoet	8	
Kraanvogel	8	
Kievit	9	trekkend in grote groepen
Wulp	7	
Tureluur	1	ver weg en onzeker, zeker: steltloper met rode poten
Kokmeeuw	9	slaaptrek van enorme groepen
Stormmeeuw	5	
Houtduif	5	
Turkse Tortel	5	
Kerkuil	1	in Giffaumont
Bosuil	1	omgeving Giffaumont
Ijsvogel	3	Marne, Etang de la Horre
Groene Specht	3	
Grote Bonte Specht	2	
Veldleeuwerik	6	
Boerenzwaluw	1	bij Champaubert
Graspieper	5	
Gele Kwikstaart	1	site Chantecoq
Witte Kwikstaart	6	
Winterkoning	5	
Heggenmus	4	

Kleine zwaan

vogels (2)

Roodborst	5	
Zwarte Roodstaart	1	
Roodborsttapuit	4	
Merel	6	
Kramsvogel	6	
Zanglijster	5	
Koperwiek	1	site Chantecoq
Grote Lijster	1	Nuisement
Tjiftjaf	3	langs de Marne, etang d'Outines
Staartmees	6	
Matkop	4	
Kuifmees	3	
Zwarte Mees	1	onderweg
Pimpelmees	5	
Koolmees	6	
Boomklever	4	
Boomkruiper	5	
Klapekster	1	Arrigny, ferme aux grues
Gaai	3	
Ekster	5	
Kauw	5	niet in het Lac de Der gebied
Roek	6	
Zwarte Kraai	6	
Spreeuw	9	
Huismus	7	
Ringmus	5	
Vink	7	
Europese Kanarie	1	op het veld bij etang d'Outines
Groenling	5	
Putter	1	Larzicour
Kneu	4	dijk Giffaumont, Larzicour
Geelgors	5	
Rietgors	6	
Grauwe Gors	1	vlakbij Puellemontier

Wegtrekkende Kraanvogels
boven l'Argonne

de cijfers zijn indicaties voor
de waargenomen aantallen

1	1
2	2
3	3...5
4	6...15
5	16...50
6	50...200
7	200...1000
8	1000...5000
9	5000...20000

